

TOP

155

Transit: efektivní, konzistentní a kvalitní překlad

- ▶ Nižší náklady a menší časová náročnost na překlady a lokalizaci
- ▶ Rychlejší návratnost investice
- ▶ Pracovní platforma pro veškeré projekty v oblasti překladu a lokalizace ve všech formátech a ve všech jazycích
- ▶ Zajištění kontroly nad výsledky překladu a práce s terminologií
- ▶ Podpora standardních a výměnných formátů (např. pro projektové balíčky z SDL Trados, SDL WorldServer a MemoQ, XLIFF atd.)
- ▶ Flexibilní licenční modely (lokální licence, plovoucí licence, časově omezená licence, IaaS, SaaS)
- ▶ Celosvětová síť podpory
- ▶ Vysoká úroveň kvality překladu díky neustále dostupnému kontextu a terminologii
- ▶ Morfologická podpora pro více než 80 jazyků a jazykových variant
- ▶ Intuitivní práce s formátovacími znaky díky chytrému systému markupů
- ▶ Duální konkordantní vyhledávání jak ve výchozím, tak v cílovém jazyce
- ▶ Synchronizované náhledy pro všechny typy projektů
- ▶ Návrhy překladů z překladové paměti a systému strojového překladu ve stejném editoru
- ▶ Převod hlasového záznamu na text

www.star-group.net

paha@star-group.net

+420 233 355 377

+420 608 320 100

Obsah

Co bylo a co bude – z akcí našich a přidružených	4
Obrázek z obálky	4
Z translatologické bibliografie <i>I. Čeňková</i>	5
Jarní balíček JTP 2025	6
Hybridní konference a jak na ně <i>ASKOT/Cabina Doppia</i>	7
Umělá inteligence a překlad – celodenní kurz pro pokročilé uživatele	8
Ohlédnutí za školením o digitalizaci činnosti soudního tlumočníka a nová čísla <i>I. Maertens</i>	9
Vliv strojového překladu a AI na audiovizuální překlad <i>V. Tuček, P. Kratochvílová</i>	12
Konference INTERPRETING EUROPE 2025 <i>I. Čeňková</i>	13
Resort vnitra připravuje cizinecký zákon... namísto lidí robotičtí tlumočníci? <i>E. Jiráková</i>	15
Jeronymové ze Sevilly <i>O. Pacholík</i>	17
Právní překlad a role překladatele (konference v Římě) <i>V. Krejčíková</i>	18
Slova původem z jazyka německého, která ve slovnících většinou nenajdete – hovorová, obecná čeština a slang IV (dokončení) <i>G. Oeburg</i>	20
Česká a československá literární, umělecká a odborná tvorba přeložená do perštiny a vydaná v Íránu	22
Jak jsme na Jednotě zakončili rok 2024 a zahájili nový 2025 <i>A. Šourková</i>	24
Výlet do Čakovic <i>A. Šourková</i>	26
Jak kde psi a kočky	27
Dále vyšlo, nebo vyjde... <i>A. Šourková</i>	28

Co bylo a co bude – z našich a přidružených akcí

16.–17. 10. 2024

XXII. mezinárodní konference ODBORNÁ KOMUNIKÁCIA V ZJEDNOTENEJ EURÓPE (FF Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici ve spolupráci s JTP)
<https://www.jtpunion.org/akce/xxii-medzinarodna-konferencia-odborna-komunikacia-v-zjednotenej-europe/>

18.–19. 10.

Jerónymovy dny 2024
<https://www.jtpunion.org/jeronymovy-dny/>

20. 10.

Prohlídka vyšehradských kasemat
<https://www.jtpunion.org/akce/prohlidka-vysehradskych-kasemat/>

30. 11.

Překladatelský MasterClass angličtina-čeština II (D. Mraček)
<https://www.jtpunion.org/akce/prekladatelsky-masterclass-anglictina-cestina-ii/>

17. 12.

Soudní překlady v elektronické podobě v otázkách a odpovědích – online poradna zdarma
<https://www.jtpunion.org/akce/soudni-preklady-v-elektronicke-podobe-v-otazkach-a-odpovedich-online-poradna-zdarma/>

2. 1. 2025

závěrečná + návštěva Fantovy budovy. Zde na str. 24
<https://www.jtpunion.org/akce/prohlidku-fantovy-budovy-hlavniho-nadrazi-a-zaverecna/>

9. 1. 2025

Povánoční pokec online Martina Jandy

11. a 12. 1.

Elektronické úkony – praktický kurz nejen pro soudní překladatele a tlumočníky
<https://www.jtpunion.org/akce/elektronicke-ukony-prakticky-kurz-nejen-pro-soudni-prekladatele-a-tlumocniky/>

23. 1. 2025

Umělá inteligence a překlad pro pokročilé I, online
<https://www.jtpunion.org/akce/umela-inteligence-a-preklad-online-celodenni-kurz-pro-pokrocile-uzivatele/>

15. 3.

Hodnocení kvality překladu – překladatelský MasterClass s Davidem Mračkem
<https://www.jtpunion.org/akce/hodnoceni-kvality-prekladu-prekladatelsky-masterclass-s-davidem-mrackem/>

19. 3.

Jak na slang a dialekty v překladech ze severských jazyků? (Překladatelé severu):
<https://www.jtpunion.org/akce/prekladatele-severu-jak-na-slang-a-dialekty-v-prekladech-ze-severskych-jazyku-2/>

28. 3.

Hybridní konference a jak na ně (ASKOT), zde na str. 7, ale také na:
<https://www.jtpunion.org/akce/askot-vas-srdecne-zve-na-webinar-hybridni-konference-a-jak-na-ne/>

29. 3.

Umělá inteligence a překlad – pro pokročilé, online. Zde na str. 8, ale též na:
<https://www.jtpunion.org/akce/umela-inteligence-a-preklad-celodenni-kurz-pro-pokrocile-uzivatele/>

26. 4.

Jarní balíček – celodenní program (nejen) pro překladatele a jazykové profesionály, prezenčně i online. Zde na str. 6, ale také zde:
<https://www.jtpunion.org/akce/jarni-balicek-jtp-2025/>

27. 4.

výlet do Volmanovy vily v Čelákovících. Zde str. 26 a na:
<https://www.jtpunion.org/akce/jeronymsky-vylet-do-celakovic-volmanova-vila/>

24.–25. 5.

Shromáždění členů a veřejné zasedání Rady JTP v Litoměřicích. <https://www.jtpunion.org/akce/shromazdeni-clenu-jtp-verejne-zasedani-rady-jtp/>

červen

Výslovnost pro tlumočníky – bude upřesněno na webu

17.–18. 10.

Jerónymovy dny 2025
<https://www.jtpunion.org/akce/jeronymovy-dny-2025/>

Obrázek z obálky

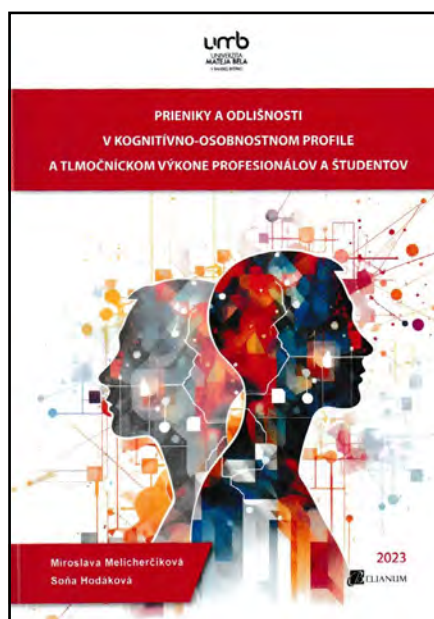
S novým zákonem o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, účinným od roku 2021, se soudním překladatelům otevřela cesta k ověřování překladů elektronickou formou. Překladatelské úkony v elektronické podobě, kterým soudní překladatelé neříkají jinak než e- úkony, postupně pronikají do praxe. Již čtvrtým rokem probíhají na JTP specializovaná školení pro soudní tlumočníky a soudní překladatele zaměřená na e-úkony. Více v našem článku **Ohlédnutí za školením o digitalizaci činnosti soudního tlumočníka a nová čísla** na str. 9.

Z translatologické bibliografie

Miroslava Melicherčíková a Soňa Hodáková (2023). Prieniky a odlišnosti v kognitívno-osobnostnom profile a tlmočnickom výkone profesionálov a študentov, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Filozofická fakulta, Belianum, 243 s., ISBN 978-80-557-2073-9.

Hlavním cílem této vysoce vědecké monografie dvou autorek – Miroslavy Melicherčíkové z Katedry anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici a Soni Hodákové z Katedry translatologie Filozofické fakulty Univerzity Konštantína Filozofa z Nitry bylo zjistit, které individuální vlastnosti mají vliv na rozhodnutí člověka stát se profesionálním tlumočnickem. Autorky se proto ve svém výzkumu rozhodly soustředit se především na kognitivní a osobnostní faktory, jež by mohly souviset s volbou studia tlumočnictví a s rozhodnutím věnovat se profesi tlumočnicka. Zda toto rozhodnutí máme chápat jako výsledek intenzivní tlumočnické přípravy anebo spíše jako důsledek kognitivních predispozic, tj. vybraných kognitivních schopností a dovedností? A do jaké míry jsou právě tyto osobnostní predispozice relevantní pro (budoucí) povolání tlumočnicka a výkon jeho profese? Autorky si kladou rovněž otázku, proč tak málo studentů, kteří nastoupí do studia překladatelství a tlumočnictví, inklinují k tlumočení, ač disponují výbornými kognitivními dovednostmi? A má to nějakou souvislost s jejich osobností?

Publikace je tedy jakousi sondou do vybraných osobnostních a kognitivních vlastností profesionálních tlumočnicků a studentů oboru překladatelství a tlumočnictví. Jejím primárním cílem je identifikovat průniky a rozdíly v kognitivně osobnostním profilu studentů a profesionálních tlumočnicků a určit, které kognitivně osobnostní vlastnosti tvoří pravděpodobně součást tlumočnické expertízy.

Struktura monografie má klasický formát vědecké publikace a je určena odborné veřejnosti. První dvě kapitoly (s. 15–98) tvoří teoretickou část práce, kde autorky podávají přehled současného stavu zkoumané problematiky a zároveň si připravují teoretická východiska k vlastnímu realizovanému výzkumu. První kapitola se věnuje vymezení předpokladů a požadavků na profesi tlumočnicka – kognitivní předpoklady, dovednosti a kompetence na jedné straně a osobnostní předpoklady, vlastnosti a psychologické faktory na druhé straně. U kognitivních dovedností se badatelky zajímají především o (sociální) inhibici, interferenci a kognitivní flexibilitu. U osobnostních předpokladů se věnují zejména úzkosti, úzkostlivosti a motivaci. Hlavním tématem druhé kapitoly je problematika kvality tlumočení a přehled dosavadního empirického výzkumu jejího hodnocení. Obsahem třetí kapitoly (s. 99–121) je již metodologie vlastního výzkumu. Autorky popisují průběh výzkumu, jeho komplexní a více fázový průběh, zvolené výzkumné metody (dotazníky STAI, LMI, BFI-2, testy STROOP a WCST a polo-strukturované rozhovory). Poukazují i na okolnosti, které výzkum (negativně) ovlivnily. Formulují výzkumné otázky (s. 99–100) a charakterizují a diferencují výzkumný vzorek (s. 100–105), který tvořili profesionální tlumočníci s různou délkou praxe (junioři a senioři – 5+4) a studenti (studenti oboru tlumočnictví – 5,

kontrolní skupina – studenti filologie – 29). Čtvrtá kapitola nese název Průniky a odlišnosti v kognitivně osobnostním profilu profesionálních tlumočnicků a studentů: analýza dat (s. 122–176) a poslední, pátá kapitola pak Průniky a odlišnosti v tlumočnickém výkonu profesionálních tlumočnicků a studentů: analýza dat (s. 177–193). Pro běžného čtenáře je pak asi nejzajímavější šestá kapitola (s. 194–202) Shrnutí nejdůležitějších výzkumných zjištění. Pokusíme se je stručně uvést i pro vás zde. Pro zájemce o podrobnější analýzu bude zcela jistě záhodno se seznámit s konkrétnějšími výsledky tak, jak je prezentují samotné autorky přímo ve své monografii. Výzkum ukázal, že skupiny probandů, které více inklinují k tlumočení, či se mu již věnují v praxi, jsou méně úzkostliví, než kontrolní skupina. Ženy se v tomto výzkumu projeví jako úzkostlivější než muži. Skupiny, které studují obor tlumočnictví či již pracují jako tlumočníci, se vyznačují větší nebojácností, internalitou a vyšším kompenzačním úsilím. V rámci motivační struktury preferují vyšší obtížnost a ženy jsou více motivovány hrdostí na výkon, orientací na status a na soutěživost v porovnání s muži. Tlumočníci senioři zde vyšli jako větší extroverti než běžná populace. V testu interference všechny skupiny (včetně kontrolní) dosáhly lepších výsledků než běžná populace. Kognitivní flexibilita byla výrazně vyšší u profesionálních tlumočnicků než u studentů z obou skupin a zároveň se dopouštěli významně menšího množství chyb.

Vzhledem k počtu účastníků bychom si dovolili tento výzkum nazvat spíše případovou studií a doporučili bychom jeho replikaci mezi větším počtem profesionálních tlumočnicků a na dalších univerzitách, kde existují studijní obory tlumočnictví, aby měl počet respondentů vyšší vypovídající hodnotu a možnost obecnějších závěrů.

PROF. PHDR. IVANA ČENKOVÁ, CSC.,
Ústav translatologie FF UK

Jarní balíček JTP 2025

Celodenní program (nejen) pro překladatele
a jazykové profesionály prezenčně i online

9.30-10.45

Audiovizuální překlad – DABING
(Z. Josková, P. Vojtová)

11.00-12.30

Audiovizuální překlad – TITULKY
(M. Pošta, B. Vrbová)

12.30-13.30

přestávka

13.30-14.45

**Čeština pro
překladatele – INTERPUNKCE**
(H. Chýlová)

15.00-16.30

**UMĚLÁ INTELIGENCE pohledem
zadavatelů překladu**
(M. Hájek, ACTA)

JTP
CELODENNÍ PROGRAM PRO PŘEKLADATELE, TLUMOČNÍKY
A VŠECHNY JAZYKOVÉ PROFESIONÁLY

JARNÍ BALÍČEK JTP

PROGRAM

9.30-10.45
AUDIOVIZUÁLNÍ PŘEKLAD – DABING

11.00-12.30
AUDIOVIZUÁLNÍ PŘEKLAD – TITULKY

13.30-14.45
ČEŠTINA PRO PŘEKLADATELE – INTERPUNKCE

15.00-16.30
UMĚLÁ INTELIGENCE POHLEDEM ZADAVATELŮ

PREZENČNĚ I ONLINE
SOBOTA, 26. DUBNA 2025

WWW.JTPUNION.ORG/AKCE/JARNI-BALICEK-JTP-2025/

Účastnický poplatek:

1 000 Kč

Pro členy KST ČR:
700 Kč

Pro členy JTP a přidružených organiza-
cí ASKOT a ČKTZJ – **ZDARMA**

Zájemci se přihlašují e-mailem na sekretariát JTP:
jtp@jtpunion.org a uvedou, že se
hlásí na JARNÍ BALÍČEK JTP.

Účastnický poplatek lze uhradit
prostřednictvím QR kódu (viz vedle),
nebo bankovním převodem:

- platby z České republiky:
č. ú. 2800245144/2010,
- platby ze zahraničí SWIFT/BIC:
FIOBCZPPXXX, IBAN:
CZ50 2010 0000 0028 0024 5144.

V obou případech neopomeňte do
zprávy pro příjemce uvést **své jméno**
a název **“JARNÍ BALÍČEK JTP”**.

Pokud požadujete vystavení faktury,
napište nám to ihned, společně s pří-
hláškou. Pozdějším žádostem nemůžeme
vyhovět.

Účastníkům ze zemí EU nemůžeme
vystavit fakturu, ale rádi vystavíme
potvrzení o provedené platbě.

Účastníci, kteří hodlají sledovat
program online, obdrží včas link na
připojení.

Storno podmínky

Na akci je nutno přihlásit se (a uhradit
kurzovné) nejpozději 8 dní před koná-
ním. Pokud účastník zruší svou účast
méně než 6 dnů před konáním akce,
nejméně z organizačních důvodů schop-
ni vrátit účastnický poplatek. V pří-
padě, že bude účast stornována dříve
než 6 dní před konáním akce, bude
vráceno kurzovné snížené o nevratnou
částku ve výši 200 Kč.

**Přihlášení je platné po úhradě
poplatku.**

ASKOT vás srdečně
zve na webinář

HYBRIDNÍ KONFERENCE

A JAK NA NĚ

LEKTOŘI:

MICHELA BERTOZZI, FRANCESCO CECCHI

Michela a Francesco jsou konferenční tlumočníci, kteří se věnují dalšímu vzdělávání profesionálních tlumočnicků i výuce studentů tlumočení na Boloňské univerzitě. Jejich projekt Cabina Doppia se specializuje na školení pro tlumočníky se zaměřením na moderní technologie.

Dozvíte se

- jaké jsou různé podoby hybridních konferencí,
- jak se na ně připravit,
- co je třeba vědět o jejich organizaci,
- jaké služby nabídnout před konferencí, během ní i po ní,
- jak takové služby nacenit

- ✓ v pátek 28. 3. 2025, 15–18:30
- ✓ online – Zoom (anglicky, s tlumočením do češtiny)
- ✓ přihlášky [zde](#)

ÚČASTNICKÝ POPLATEK: 1 300 Kč
ČLENOVÉ ASKOT A JTP: 1 000 Kč

DOTAZY ZASÍLEJTE E-MAILEM NA EDU@ASKOT.CZ

UMĚLÁ INTELIIGENCE A PŘEKLAD

celodenní kurz pro pokročilé uživatele

LEKTOR doc. PhDr. Tomáš Svoboda, Ph.D. garant výuky překladových technologií, Ústav translatologie, Univerzita Karlova

DATUM 29. 3. 2025 (sobota)

ČAS 9.30–16.30 (v průběhu kurzu bude zařazena přestávka na oběd)

MÍSTO ONLINE (v aplikaci Teams)

Kurz práce s nástroji tzv. generativní umělé inteligence (genAI) zaměřený na překladatele a určený mírně pokročilým uživatelům, kteří již mají zkušenost s tzv. promptováním AI. Podmínkou je mít založený účet u spol. OpenAI (<https://chat.openai.com/auth/login>).

Anotace školení

Školení nabídne informace, a zejména praktický nácvik funkcí technologie genAI, včetně využití v nástrojích CAT. Součástí bude nácvik v systému ChatGPT, včetně zdokonaleného zadávání konkrétních pokynů, tzv. promptů, podle nejnovějších poznatků a zkušeností. Ukážeme si též specifika dalších systémů (např. Claude/Anthropic). Během školení bude věnován dostatečný prostor na dotazy, popřípadě sdílení osvědčených postupů.

Osnova

- Úvod do problematiky – vývoj z poslední doby
- Funkce strojového překladu (MT) a funkce systémů AI nad rámec MT
- Rozšířený nácvik různých typů promptů (prompt engineering)
- Kvalita strojového překladu v systému Chat GPT ve srovnání s překladači DeepL a Google Translate: rozšířené experimenty
- ChatGPT v nástrojích počítačem podporovaného překladu (CAT): propojení se softwarem RWS Trados Studio (Trados Copilot), Phrase a dalšími nástroji, konkrétní příklady a fungování
- Testování a praktický nácvik dalších funkcí:
- tzv. language conditioning (přeformulování či zjednodušení textu, volba stylové roviny)
- customizace strojového překladu (úprava MT pomocí uživatelsky definované terminologie)
- správa terminologie (extrakce termínů, definice termínu)
- kvalita překladu: kontrola kvality pomocí genAI
- AI a důvěrnost dat: aktuální informace od firem AI týkající se důvěrnosti dat zpracovávaných nástroji genAI

Školení není vázáno na konkrétní jazyky. Příklady práce s nástroji AI si účastníci přizpůsobí dle jazykové dvojice, se kterou nejčastěji pracují. Pro účely školení není nutné mít k dispozici software CAT.

Školení bude probíhat ve virtuálním prostředí na platformě MS Teams.

Po absolvování účastníci obdrží certifikát o účasti.

Účastnický poplatek

Pro členy JTP
a přidružených
organizací ČKTZJ
a ASKOT:
1 000 Kč

Pro členy KST ČR:
2 000 Kč

Pro ostatní:
2 800 Kč

Zájemci se přihlašují e-mailem na jtp@jtpunion.org.

Účastnický poplatek lze uhradit prostřednictvím QR kódu výše nebo bankovním převodem:

- platby z ČR: č. ú. **2800245144/2010 FIO Banka**,
- ze zahraničí SWIFT/BIC: **FIOBCZPPXXX**,
IBAN: **CZ50 2010 0000 0028 0024 5144**.

V obou případech neopomeňte do zprávy pro příjemce uvést své jméno a název kurzu „UMĚLÁ INTELIIGENCE A PŘEKLAD – ONLINE“.

Pokud požadujete vystavení faktury, napište nám to ihned, společně s přihláškou. Pozdějším žádostem nemůžeme vyhovět. Účastníkům z členských zemí EU bohužel fakturu vystavovat nemůžeme, jen potvrzení o úhradě kurzovního.

Maximální počet účastníků je omezen na 30 osob. Akce se bude konat při minimální účasti 12 osob. JTP si vyhrazuje právo zrušit kurz kvůli malému počtu zájemců nejpozději 7 dní před jeho konáním a uchazečům, kteří se přihlásili a zaplatili kurzovní, bude v plné výši vráceno na jejich účet.

Storno podmínky

Na kurz je nutno přihlásit se (a uhradit kurzovní) nejpozději 8 dní před konáním. Pokud účastník zruší svou účast méně než 6 dnů před konáním akce, nejsme z organizačních důvodů schopni vrátit účastnický poplatek. V případě, že bude účast stornována dříve než 6 dní před konáním akce, bude vráceno kurzovní snížené o nevratnou částku ve výši 200 Kč.

Přihlášení je závazné po úhradě poplatku.

Účastníci obdrží osvědčení o absolvování kurzu.

Ohlédnutí za školením o digitalizaci činnosti soudního tlumočníka a nová čísla

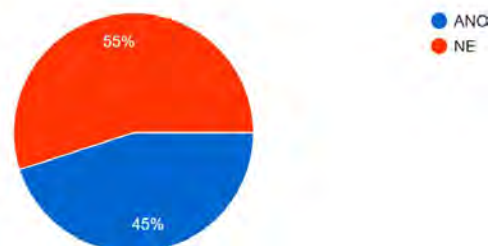

S novým zákonem o soudních tlumočnicích a soudních překladatelích, účinným od roku 2021, se soudním překladatelům otevřela cesta k ověřování překladů elektronickou formou. Překladatelské úkony v elektronické podobě, kterým soudní překladatelé neříkají jinak než e-úkony, postupně pronikají do praxe.

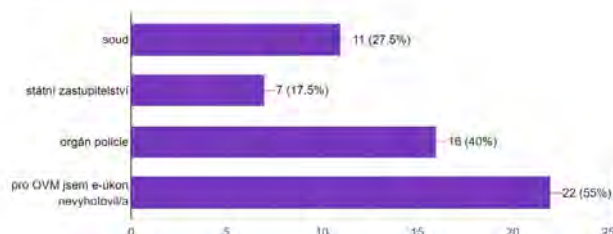
Již čtvrtým rokem probíhají na JTP specializovaná školení pro soudní tlumočníky a soudní překladatele zaměřená na e-úkony. V rámci školení soudní tlumočníci nejen získají kvalifikovaný elektronický podpis, ale naučí se ho používat při podepisování různých typů překladatelských úkonů a tlumočnických úkonů prováděných v písemné podobě, seznámí se s teorií elektronického podepisování a právními předpisy, které tuto činnost upravují. Školení vede tým soudních tlumočnicků, kteří vyvinuli metodiku elektronického podepisování v soudněpřekladatelské praxi a sami úkony v elektronické podobě vyhotovují pro různé typy zadavatelů.

Poslední průzkum mezi absolventy našeho školení, do kterého se zapojilo 40 respondentů (začátek ledna 2025), podhalil, že 36 z nich vyhotovuje e-úkony pravidelně, z toho 52 % uvedlo, že má na kontě již více než 15 e-úkonů. Zajímavým zjištěním bylo, že téměř polovině dotázaných se podařilo domluvit se na provedení překladatelského úkonu v elektronické podobě s orgány veřejné moci.

E-úkony jsem vyhotovil/a i pro OVM
40 responses

A to konkrétně pro:
40 responses

Mezi cenné zpětné vazby patří komentáře respondentů:

„E-překlady představují asi 30 % ze všech soudních překladů.“

„Nyní mě OVM téměř vůbec neoslovují, tudíž pro ně ani nevyhotovuji e-úkony. Ale má klienti e-úkony na OVM podávají, např. insolvenční správce zakládá do elektronického spisu insolvenčního řízení, advokáti podávají e-úkony na soud jako důkazní prostředky nebo jako přílohu k zápisu do obchodního rejstříku.“

„Elektronické úkony představují asi cca 50 % všech ověřených překladů. I když je zájem OVM zatím malý (ale zaznamenala jsem, nejvíce asi u PČR), firmy, agentury a soukromé osoby mají o tyto překlady docela velký zájem.“

„Překlady s elektronickým podpisem přímo vyžadují jen právníci. Klienti, které k elektronickému překladu přemluvím, si poté ještě „pro jistotu“ přijdou pro papírový překlad.“

„OVM se mi u nás v Jihočeském kraji stále nedaří přesvědčit.“

„Za rok 2024 jsem měla jen 14 ověřených překladů, z toho 10 elektronicky.“

„E-úkony tvoří již přibližně dvě třetiny mých úkonů, daří se mi přesvědčovat klienty o jejich výhodách, podíl narůstá.“

„Počet elektronických úkonů je v rámci mé činnosti zanedbatelný, je o nich malá informovanost a mají zatím některá negativa (omezená platnost, administrativně a časově náročná konverze do fyzické podoby), která jsou velmi nepraktická. Vzhledem k tomu je sám aktivně nedoporučuji.“

„Zatím tak 15 %, ale narůstá. Dělá se mi to dobře, bez problémů.“

„Zatím jsem vyhotovila e-překlady pouze pro fyzické osoby, není to ani 1/10 celkového počtu úkonů. Z toho min. 2 úkony byly následně určeny pro školy, 1 pro banku. V dalším případě nešlo přímo o e-překlad, ale o expertní stanovisko pro právní kancelář (pro účely soudního řízení), kde si zadavatel přímo vyžádal el. podpis, což mě potěšilo. Možnost vyhotovení e-úkonu nabízím, většinou se pak ale zadavatelé (i OVM) stejně rozhodnou pro tradiční listinné vyhotovení.“

„Aktivně nabízím a mám dobré zkušenosti i s OVM, i když tak v polovině případů chtějí vytištěný překlad.“

Lednovému školení předcházela webinář určený soudním tlumočnickům, kteří dosud neměli zkušenost

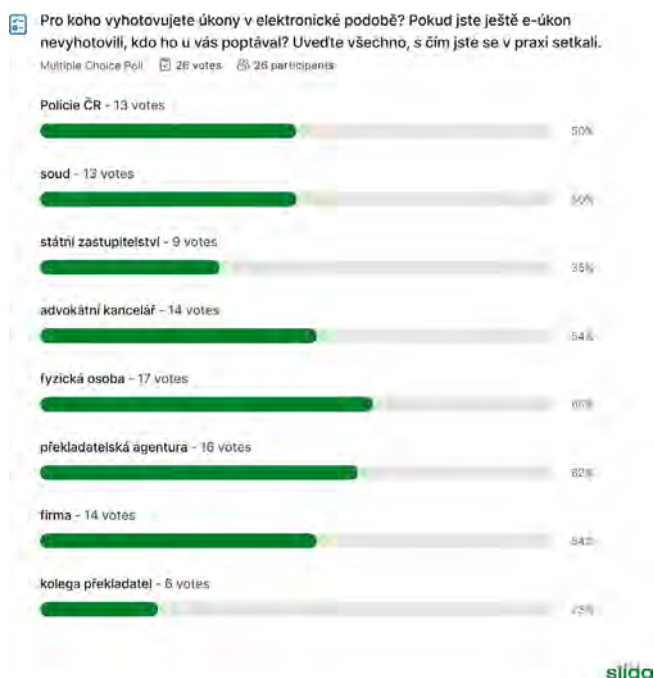
s elektronickými úkony. Na webináři viděli, jak takový úkon vypadá, a mohli se přesvědčit, že se jedná o levnější, rychlejší a bezpečnější alternativu vytištěných překladů opatřených úřední pečeti, která se uplatní zejména na vysokých školách, v bankách nebo u zdravotní pojišťovny. Na rozdíl od skenu, který je své podstaty jen obrázkem úřední listiny, totiž úkon provedený v elektronické podobě splňuje všechny náležitosti úředně ověřeného překladu a je platným elektronickým dokumentem. V elektronické podobě lze navíc zpracovat překlad zvukového záznamu nebo videonahrávky.

Každý soudní tlumočnick si může nastudovat smluvní podmínky jednotlivých certifikačních autorit, uzavřít si s vybranou certifikační autoritou smlouvu a nechat si vystavit certifikát, na kterém bude založen jeho elektronický podpis. Požadavky na certifikát a náležitosti úkonu prováděného v elektronické podobě jsou zakotveny v zákoně č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, v aktuálním znění, a navazující prováděcí vyhlášce č. 506/2020 Sb., o výkonu činnosti soudního tlumočnicka a soudního překladatele. Potíž je v tom, že ani zákon, ani vyhláška neprovede tlumočnicka výběrem vhodného prostředku, na kterém bude certifikát uložen, ani softwaru, který se pro podepisování používá. Je to přesně ten případ, kdy byste se měli učit od praktiků. Proto na JTP již popáté letos v lednu proběhlo skupinové dvoudenní školení, kde soudní tlumočnické nejen získali elektronický podpis, ale především pochopili, jak funguje a jak by se měl používat pro to, aby bylo zajištěno splnění předepsaných náležitostí.

Školení byl přítomen ředitel odboru soudních znalců a tlumočnicků Ministerstva spravedlnosti ČR Mgr. Radomír Čujan, LL.M., a jeho kolegyně Mgr. Markéta Tomášová z oddělení metodiky a dohledu, kterým bychom tímto chtěli poděkovat za zájem o problematiku, která má potenciál dosažení úspor při zajištění překladů pro justiční orgány v již tak napjatém rozpočtu resortu Ministerstva spravedlnosti, protože zatímco pro soudní překladatele a tlumočnické je vstupní investice do technologií vysoká, pro zadavatele překladu je e-úkon efektivně levnější než jeho analogová podoba.

Zatímco máme dlouhodobě pozitivní zkušenost s přijímáním překladů v elektronické podobě ze strany Policie ČR, bleskový průzkum provedený mezi účastníky školení, kteří pracují s elektronickým podpisem již minimálně jeden rok, ukazuje, že e-úkony začínají být ve větší míře akceptovány soudy i státními zastupitelstvími, kde jsme

se ještě před rokem setkávali s jednoznačně odmítavým postojem.

Velký důraz byl kladen na splnění předepsaných náležitostí. Účastníci dostali podrobné informace o správě, revokaci a způsobech prodloužení podpisového certifikátu, což je oblast, kde se chybí nejčastěji. Byli seznámeni s procesem autorizované konverze a chybami, které způsobí nesplnění předepsaných náležitostí úkonu. Součástí školení byla výměna zkušeností v diskusi o způsobech řešení technických potíží při elektronickém podepisování.

Závěrem účastníci dostali souhrn doporučení k zajištění informační bezpečnosti elektronických dokumentů, která by měl dodržovat každý soudní tlumočník:

1. Umožnit automatickou aktualizaci operačního systému.
2. Věnovat pozornost konfiguraci Windows Security u verzí Windows 11, mít kvalitní antivirový software u starších verzí Windows.
3. Nevypínat firewall.
4. Promyslet systém zálohování, pravidelně kontrolovat funkčnost obnovy dat ze zálohy.
5. Důsledně oddělovat soukromý a pracovní život v digitálním prostředí.
6. Nepoužívat nelegální software.
7. Oddělit pracovní účet od administrátorského účtu a chránit ho heslem.
8. Zabránit třetím osobám v přístupu ke všem pracovním zařízením a úložištím.
9. Zabezpečit domácí síť.
10. Používat selský rozum.

Závěrem ještě jednou děkujeme všem účastníkům za skvělou atmosféru. Komunita soudních tlumočnicků, kteří používají ve své práci moderní technologie, se zvětšuje, a nás těší, že jsme její součástí. Vedle skupinových školení nabízíme i individuální konzultace, věnujeme se propagaci e-úkonů a vyjednáваме o jejich širším uplatnění mezi zadavateli.

INA MAERTENS

mluvčí Sekce právního a soudního
překlada a tlumočení JTP

Vliv strojového překladu a AI na audiovizuální překlad

20. února 2025 proběhla online diskuze věnovaná vlivu strojového překladu a umělé inteligence na audiovizuální překlad. Zúčastnila se jí řada zkušených překladatelů, ale i zástupyně světového lídra v oblasti překladatelských technologií.

Z diskuze vyplynulo, že zatímco strojový překlad se již v určité míře v audiovizuálním překladu využívá, nasazení pokročilé AI je teprve v plenkách. Současný strojový překlad má stále významné nedostatky: nedokáže správně pracovat s kontextem a nuancemi jazyka, selhává při dělení titulků na logické celky a není schopen udržet konzistentní styl napříč překladem. Výsledkem je, že texty generované strojovým překladem často vyžadují kompletní přepracování, a technologie tedy v tomto případě překladatelům práci příliš neulehčuje.

Znepokojivým trendem posledních měsíců je, že některé agentury využívají strojový překlad jako důvod ke snižování sazeb. V oboru se objevují extrémně nízké nabídky, například pouhých 1,5-2 USD za minutu posteditace strojového překladu. Účastníci se dále shodli, že v posledních letech významně klesá objem práce. Velké platformy jako Disney+, SkyShowtime nebo Max (dříve HBO Max) po svém příchodu na český trh ve velkém nabíraly mnohdy i méně kvalifikovanou sílu, aby co nejrychleji naplnily své archivy, a nyní už se překládá převážně jen nově přibývajícím obsah, a práce tedy ubývá.

Co se týče budoucího vývoje, jen velmi těžko se odhaduje, jakým směrem se bude ubírat. Vývoj pokročilých překladových systémů však bude velmi nákladný

a pravděpodobně si je budou moci dovolit pouze velké firmy, které si vytvoří vlastní specializované modely. Pokud se diváci navíc spokojí s nižším standardem, hrozí riziko celkového snížení kvality překladů.

Účastníci diskuze kladli důraz na potřebu silnějších profesních organizací, sdílení zkušeností a vzdělávání. Umělá inteligence by podle nich měla sloužit především jako pomocný nástroj pro ulehčení práce překladatele, například při rešerších či vyhledávání

synonym. AI by dále mohla například detekovat mluvčí na scéně, rozpoznávat kontext z obrazu či vytvářet šablony s podrobnými anotacemi.

Závěrem zaznělo, že budoucnost audiovizuálního překladu závisí především na tom, jak se překladatelé dokážou na nové technologie adaptovat, jak budou schopni vzájemně komunikovat a informovat o trendech v oboru nově přichozí překladatele. Stěžejní bude i udržení kvality překladu a ochrana jazykové rozmanitosti před rizikem postupné homogenizace, ke které může vlivem využití strojového překladu a AI docházet. V tomto ohledu je nezbytné komunikovat s klienty a vysvětlovat jim, že kvalita překladu je pro úspěch lokalizovaného obsahu zcela zásadní.

Diskuze ukázala, že ačkoliv technologický vývoj přináší spoustu rizik, při správném uchopení by mohla být AI užitečným pomocníkem překladatelů, nikoli jejich náhradou. Záleží ovšem na tom, jakou cestou se největší hráči na trhu rozhodnou vydat.

Apelujeme na Ministerstvo kultury, aby se do debaty zapojilo a jasně vůči významným platformám na českém trhu formulovalo požadavky na udržení kvality překladu a ochranu jazykové rozmanitosti ve světle rizika snižování kvality a postupné homogenizace, ke které může vlivem využití strojového překladu a AI docházet.

VOJTĚCH TUČEK

PAVLÍNA KRATOCHVÍLOVÁ

Sekce audiovizuálního překladu JTP

Konference INTERPRETING EUROPE 2025

Počátkem února t. r. se v Bruselu konala mimořádně zajímavá a podnětná konference **INTERPRETING EUROPE 2025**, kterou, jako každoročně, pořádalo Generální ředitelství pro tlumočení (DG SCIC) Evropské komise a jež letos nesla název **AI x AI (Artificial Intelligence for Augmented Interpretation)**. Měla jsem tu čest zúčastnit se konference osobně přímo v zasedacím sále, ale řada kolegů se mohla připojit i online a celý průběh také sledovat. Pro ty z vás, kteří jste o konferenci nevěděli a kdo byste měli chuť a čas si celou konferenci, či některé její části a hlavní momenty pustit, tak máte možnost, jelikož na níže uvedeném odkazu najdete jak podrobný program celé akce, tak prokliky na nahrávky jednotlivých částí a vystoupení v originále, i s možností nastavení tlumočení do angličtiny, francouzštiny nebo němčiny či dívat se na tlumočení v mezinárodním znakovém systému. Nejenom téma konference bylo veskrze aktuální, ale

i samotný formát byl naprosto neotřelý a jdoucí s dobou. Úvodní pozdravy zástupců všech tří institucí, jež zajišťují tlumočnické služby na jednotlivých jednáních a zasedáních svých orgánů (tj. DG SCIC Evropské komise, DG LINC Evropského parlamentu a Ředitelství pro tlumočení Soudního dvora EU) byly ještě „klasické“, stejně jako video-vystoupení komisaře Piotra Serafina, který má ve svém portfoliu také na starosti tlumočnické služby. Dále pak se již střídaly „diskuze u kulatého stolu“, online debata dvou špičkových expertů v „oxfordském stylu“, či „konverzace“ přímo v sále s profesorem Franzem Pöchhackerem z Vídeňské univerzity. To vše proložené vyhlášením vítězek studentské soutěže a přednesením vítězné eseje (částečně tak trochu ve stylu „slam poetry“).

Druhý den zasedání zahájila panelová diskuze, na ni navázalo vystoupení ve stylu „Ted-talk“ a nakonec ústní „chatování“ s dalšími odborníky na pódiu. Pochopitelně že červenou nití všech těchto různých formátů byla umělá inteligence a její role pro budoucnost tlumočení, zejména zda a jak ji využít ve prospěch lidských tlumočnicků. Byli pozváni zástupci z různých oborů lidské činnosti – nejenom tlumočníci či akademici, ale i technici, IT a AI experti, digitální lingvisté, psychologové, zástupci výzkumných center pro etiku a AI, tudíž názorová pluralita byla zajištěna. Ale nebudu vám kazit zážitek svým dalším povídáním a přes tento odkaz si můžete postupně projít, shlédnout a poslechnout si všechny tyto formáty.

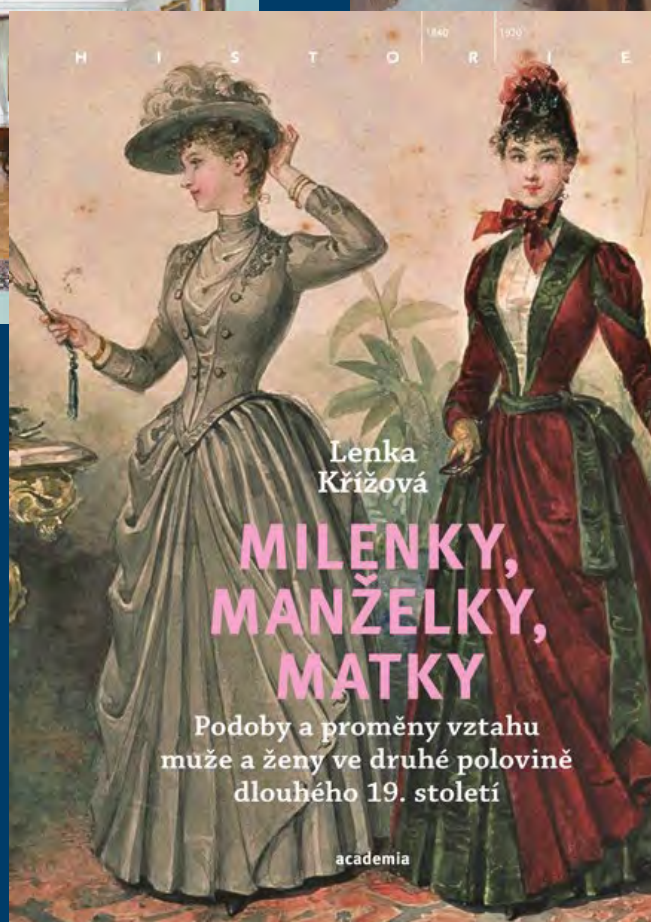
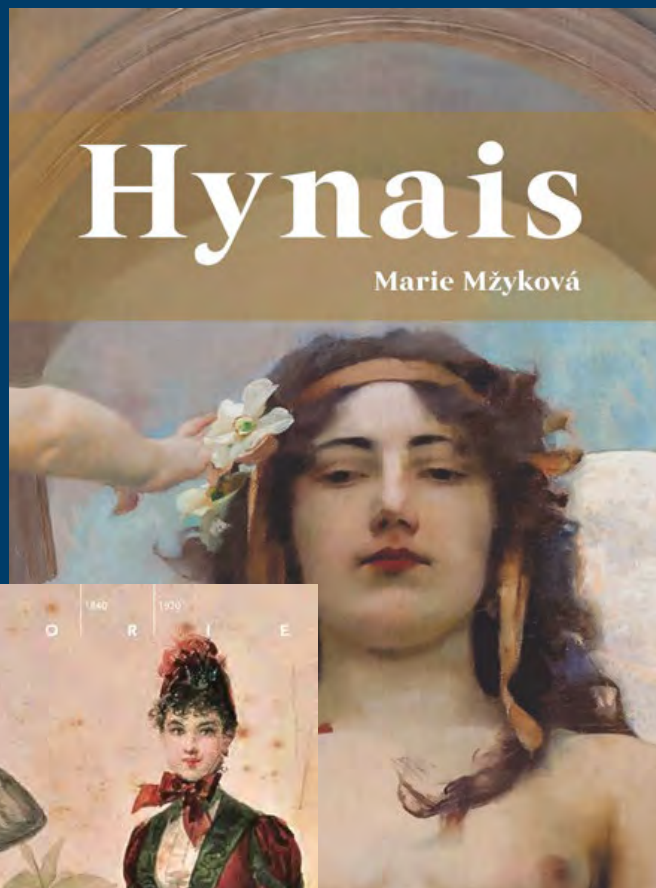
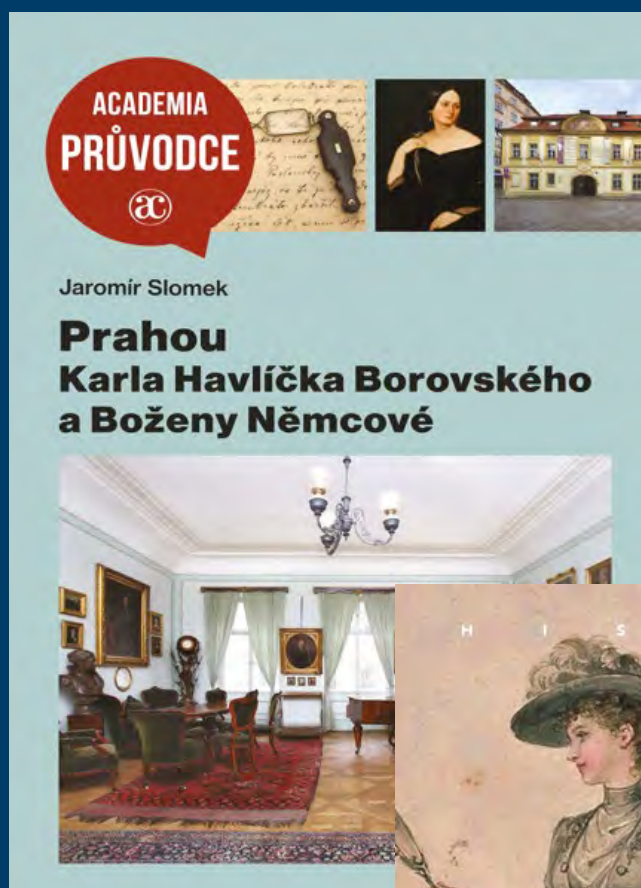
https://commission.europa.eu/get-involved/events/interpreting-europe-conference-2025-02-06_en#anchor-programme

IVANA ČEŇKOVÁ
ÚTRL FF UK

NOVINKY

NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA

Resort vnitra připravuje cizinecký zákon... namísto lidí robotičtí tlumočníci?

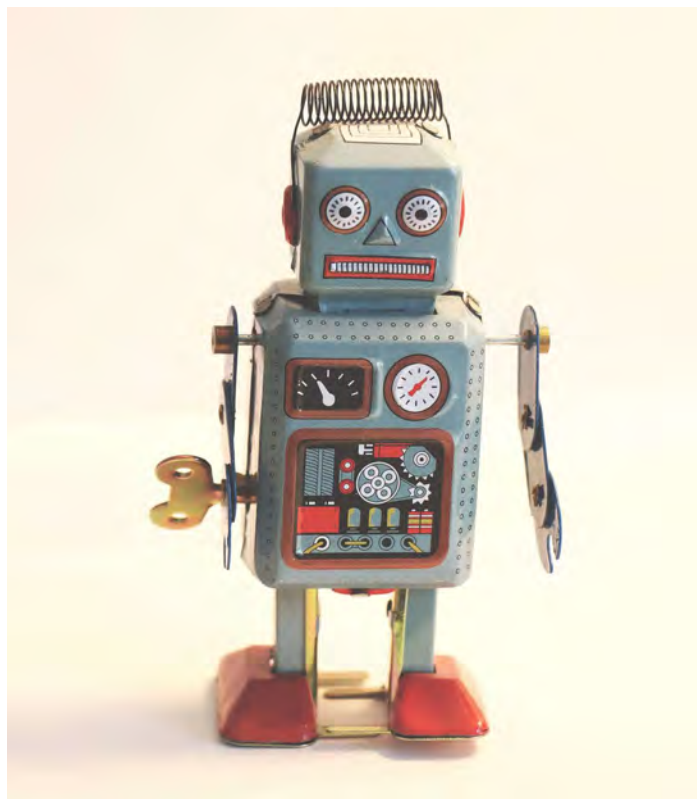
Resort vnitra připravuje cizinecký zákon, díky kterému by úřady mohly v řízení s cizinci využívat místo lidí robotické tlumočníky. Jednota tlumočnicků a překladatelů před takovým návrhem opakovaně varuje.

Návrh MV je třeba vidět z pohledu snahy rezortu vnitra zavést do právního řádu ČR bez debaty s veřejností nástroj využívající umělou inteligenci.

Naše kritika a znepokojení směřuje k návrhu na zavedení takzvaného „strojového tlumočení“ v cizineckém zákoně, tedy nástroje využívajícího umělou inteligenci, do právního řádu ČR, bez debaty s širší právníkou a odbornou veřejností, bez posouzení společenských, právních a bezpečnostních dopadů, bez součinnosti s Ministerstvem spravedlnosti, do jehož gesce soudní tlumočníci a překladatelé spadají.

Je potřeba si uvědomit, že tento návrh fakticky obchází systém katalogu nezávislých soudních tlumočnicků, jejichž kvalitu garantuje stát tím, že stanoví jednotná kvalifikační kritéria pro zápis na seznam soudních tlumočnicků a překladatelů vedený Ministerstvem spravedlnosti. Tento systém má v českém právním prostředí dlouhou tradici a zápis na seznam je podmíněn složením státní tlumočnické zkoušky, absolvováním dvou semestrů doplňkového studia na právnické fakultě a zkoušky ze znalosti právních předpisů. V současné době je v seznamu zapsáno přes dva tisíce tlumočnicků.

Ministerstvo vnitra ve svém návrhu fakticky říká, že místo soudního tlumočnicka může v řízeních o udělení pobytového oprávnění pro cizince na

území ČR použít technické zařízení pro „automatické tlumočení“. Parametry pro takovéto tlumočení a situace, kdy toto řešení může být využito, chce ministerstvo vnitra řešit vyhláškou. S ohledem na specifika legislativního procesu to tedy znamená, že toto míní řešit bez veřejné debaty na půdě Poslanecké sněmovny, protože se nejedná o zákon.

Mluvčí ministerstva vnitra Hana Malá na dotaz Českého rozhlasu přiznala, že **nástroj, který by už nyní úřady mohly v azylovém řízení využívat, zatím neexistuje**. „Takové zařízení, **bude-li existovat**, se nejprve musí vyzkoušet, co se týče přesnosti a spolehlivosti jeho tlumočení v praxi,“ uvedla.

K diskusi o záměru nebyla přizvána žádná z profesních organizací tlumočnicků, Ústav translatologie FF UK, ani odbor soudních znalců a tlumočnicků Ministerstva spravedlnosti jakožto dozorový orgán, který má v gesci soudně-tlumočnickou agendu, přestože ve vypořádání připomínek, které do mezikurzovního připomínkového řízení

zaslal OS JTP, ministerstvo vnitra uvedlo, že bude o svém záměru úzce s JTP komunikovat. Dosud však k takové debatě nedošlo.

Varujeme před dalekosáhlými riziky používání strojových překladačů bez lidské kontroly, využívajících umělou inteligenci, bez koordinace na celostátní úrovni, bez předchozího přijetí státní strategie k využívání umělé inteligence v justici a policejní praxi jako celku a zajištění lidské kontroly nad výstupem.

Výbor pro moderní technologie a lidská práva Rady vlády pro lidská práva k tomuto tématu svolal slyšení v dubnu 2024. Zde předsedkyně JTP E. Jiráková prezentovala úskalí kritizovaného návrhu obsaženého v čl. 477 a přizváni byli i pracovníci Ministerstva vnitra. Výbor

pro moderní technologie a lidská práva RVLP následně jasně pojmenoval rizika ve svém stanovisku, které k návrhu přijal. V tomto stanovisku jednoznačně doporučuje od navrhované úpravy v tuto chvíli upustit.

Co nám tedy vadí a co je přehlíženo?

1. Imigrační procedury jsou jedny z nejnáročnějších s ohledem na specifitu tlumočeného projevu. Musíte si uvědomit, že ti lidé jsou vystresovaní, plní emocí, často ze zcela odlišného kulturního a ekonomického prostředí. Hovoří různými regionálními dialekty, někdy dokonce směsí několika jazyků najednou.
2. V cizineckých řízeních jsou dotčena základní lidská práva žadatelů a práva na spravedlivý proces. Jakákoliv chyba stroje může mít nedozírné následky, a kdo pak nese odpovědnost? Jak je zajištěno, že se nanejdví osobní informace nedostanou od provozovatelů technického zařízení do nepovolených rukou?

3. Nebojujeme proti strojům, nástroje pro překlad se budou i nadále zdokonalovat, ale technologická řešení se musí používat pouze jako podpůrný nástroj pro certifikované lidské tlumočníky, s cílem zvýšit efektivitu procesu bez negativního dopadu na kvalitu a spolehlivost komunikace.
4. Chybí nám uznání složitosti jazyka, který zahrnuje nejen slova, ale také kulturní nuance, víceznačnost, emocionální výrazy a neverbální komunikační signály, které stroje nemohou přesně zachytit.
5. Zdůrazňujeme význam lidského úsudku a otázku odpovědnosti, kdy nepřesnosti nebo špatné interpretace mohou vést k zásadnímu poškození nebo porušení lidských práv.
6. Podporujeme vývoj a použití nejnovějších technologií tak, aby podporovaly, ale nenahrazovaly roli certifikovaných lidských překladatelů a tlumočnicků.
7. Vyzýváme, aby jakékoli technické zařízení bylo podrobeno důkladnému testování a schválení jazykovými odborníky, odborníky na překlad a tlumočení a právními odborníky. Vyzýváme k inkluzivní a transparentní diskusi zahrnující odborníky, tlumočníky, překladatele, zastánce lidských práv a experty na technologie, aby hodnotili fungování a dopad aplikací AI a digitálních technologií v překladu a tlumočení.

Kritizujeme, že čl. 477, odst. 1 uvádí, že „správní orgán může místo tlumočníka použít technické zařízení, které má umožňovat automatické tlumočení mluveného slova v reálném čase, přičemž **přesnost a rychlost musí být srovnatelná se zapsaným tlumočnickem.**“ Ministerstvo vnitra však na jiném místě v důvodové zprávě kritizuje kvalitu soudních tlumočnicků zapsaných v seznamu Ministerstva spravedlnosti ČR.

Řešením výhrad ke kvalitě tlumočení není nahrazení tlumočnicků stroji. Zákon o soudních tlumočnících a soudních překladatelích ukládá orgánům povinnost zasílat podněty ohledně domnělého pochybení soudního tlumočníka či překladatele Odboru znalců a tlumočnicků Ministerstva spravedlnosti, které s tímto tlumočnickem/ překladatelem může zahájit správní řízení, udělit pokutu či v krajním případě odebrat oprávnění. Pokud má MV informace o nekvalitním či neetickém výkonu tlumočnické činnosti, je povinno konat a usilovat o nápravu! Není ani v zájmu profesní organizace, aby hájila špatný výkon tlumočníka, který poškozuje profesní komunitu jako takovou.

Ministerstvo v návrhu zcela nesmyslně uvádí, že „**rychlost a přesnost technického zařízení**“ má být srovnatelná se zapsaným tlumočnickem. Ptáme se tedy, s kterým tlumočnickem z 2500 tlumočnicků na seznamu? S tím, na jehož kvalitu si v důvodové zprávě stěžuje?

Pokud by se o jakémkoli „technickém zařízení“ mělo vážně debatovat, je nutné jasně definovat a regulovat pojem „technické zařízení“ v legislativním kontextu a zajistit, aby každé použití takového zařízení splňovalo národní a mezinárodní standardy lidských práv a práva na spravedlivý soudní proces. V takém případě se musí dbát na legislativní ukotvení garancí na důvěrnost a ochranu dat, což může být ohroženo používáním technologických zařízení, na ochranu soukromí a bezpečnost osobních informací jednotlivce během imigračního procesu, na odpovědnost a především musí být technologie použita **v souladu s požadavky AI Aktu.**

Rada Evropské unie přijala v květnu

2024 AI Act, jehož snahou je harmonizovat regulaci AI v celé EU, zajistit bezpečnost a ochranu práv a využívat AI ve prospěch lidí. V prosinci 2024 pak byly přijaty **závěry pro odpovědnou integraci AI v oblasti justice**, kde se hovoří o potenciálu nástrojů AI jako jsou nástroje pro sumarizaci soudních dokumentů, analýzu judikatury, navrhování textů, překlad/tlumočení či zpracování hromadných žalob. Rada EU však ve svých závěrech zdůrazňuje, že využití AI musí být doprovázeno zárukami. **Klíčovým principem je tzv. human-in-the-loop přístup, kdy výstupy AI vždy ověřuje lidský odborník, aby byla zajištěna jejich správnost, objektivita a ochrana základních práv.**

Přijmout na základě chybného AI tlumočení správní rozhodnutí je v přímém rozporu s těmito požadavky. Není možné, aby odpovědnost za informace, na jejichž základě je přijímáno rozhodnutí, leželo na algoritmu.

Aktuálně je dostupná rozsáhlá **data** odborných prací popisujících

celou řadu **zásadních pochybení v procesu strojového překladu**, přesudečnost, výpustky, záměny a zcela nesprávné interpretace. Aktuální překladače zásadně chybují, a to právě i v odborném překladu. Dojem, že překlad, potažmo tlumočení, je doslovný převod slova za slovo, je laický pohled, který nebere v potaz teorii komunikace. Nebere v potaz, že tlumočení není překlad. Nefunguje zde slovníkový převod slova v jazyce A za slovo v jazyce B. V zohlednění mimojazykových jevů strojové tlumočení naprosto selhává.

Kvalita strojového tlumočení také velmi kolísá v závislosti na jazykové kombinaci. Pro malé, respektive exotické jazyky není k dispozici dostatek vstupních dat, na nichž by se příslušný nástroj mohl trénovat. S touto námitkou se MV vypořádává v tom smyslu, že chce ve vyhlášce vymezit jazyky, pro které bude systém používat. Nutné je však podotknout především to, že samotná čeština je tzv. malý jazyk, to znamená, že pro překlady s češtinou zpravidla do všech jazyků překládá strojový překladač přes zprostředkující, tzv. pivotní, jazyk, kterým je angličtina (má nejvíce trénovacích dat). Nepůjde tedy kromě dvojice čeština-angličtina o přímý překlad, ale o překlad „zdvojený“, kde se riziko chybné interpretace dále zvyšuje.

Strojové překladače existují již dekádu, nadále však vyžadují jejich výstupy post-editaci zkušeným překladatelem, který je schopen porovnat zdrojový a výchozí text a provést takové úpravy, aby se jednalo o věrný překlad.

Shrnutí:

Je předčasné dávat do legislativy něco, co neexistuje, nemá předem dané parametry, nebylo otestováno a vyhodnoceno, a má o tom rozhodovat interně Ministerstvo vnitra vyhláškou, přestože se jedná o technologii AI, jejíž použití má potenciál zásadně zasahovat do lidských práv.

Debata se týká rozhodnutí o využití umělé inteligence v bezpečnostní a justiční oblasti. Tato oblast je kriticky významná co do ochrany dat a ochrany práv účastníků.

Je nutné k nástrojům AI přistoupit jednotně v rámci celého justičního a bezpečnostního aparátu, stanovit závazné podmínky, způsob a rozsah použití, vyřešit otázku odpovědnosti, lidského dohledu, ochrany dat a práv účastníků, implementaci AI Aktu do české legislativy a **AŽ POTÉ** by teoreticky uvažovat o konkrétním využití nástrojů pro účely návrhu zákona.

Pevně doufáme, že tato sněmovna již zákon neprojedná a nadále budeme oslovovat veškerá relevantní místa.

Důsledně také komunikujeme s partnery v zahraničí. Podařilo se nám díky široké spolupráci s partnerskými zahraničními organizacemi vydat jednotné stanovisko Světové federace překladatelů FIT k využití umělé inteligence v tlumočení, kde se přímo zmiňuje alarmující stav v České republice a konkrétně jsou zde vyjmenována všechna rizika českého návrhu. Prezidentka FIT přijela v listopadu na pracovní návštěvu do Prahy, kde za její účasti proběhl kulatý stůl a setkání na Ministerstvu kultury a Úřadu vlády. V rámci JTP zároveň aktivně pořádáme kurzy pro překladatele pro práci se strojovými překladači, nástroji počítačem podporovaného překladu a nástroji umělé inteligence.

Je s podivem, že právě Česká republika, která v oblasti digitalizace nemá příliš mnoho úspěchů, přichází s takto revolučním návrhem, který není nijak komunikován s rezortem spravedlnosti, do jehož gesce soudní tlumočníci a překladatelé spadají, tím méně s profesními sdruženími a univerzitními pracovišti.

Ve světě, který čelí mnoha hrozbám, mohou hrát překladatelé a tlumočníci zásadní roli. Za zmínku stojí veřejná

slyšení v britské Sněmovně lordů, kde probíhala na podzim loňského roku několikaměsíční slyšení o roli lingvistů, překladatelů a tlumočnicků v kontextu justice v době umělé inteligence, nutnosti podpory lingvistického vzdělávání a cestách, jak podpořit tlumočníky v justičním systému.

Doc. PhDr. Tomáš Svoboda, Ph.D., ředitel Ústavu translatologie FF UK říká: „To, co se nazývá automatickým tlumočením, není tlumočení. Tlumočení zahrnuje celou řadu strategií, jako je anticipace, kondenzace, zpětná kontrola a další. Seriózní označení pro to, čemu se populárně říká automatické tlumočení, je „automatic simultaneous speech translation“, tedy okamžitý strojový překlad mluveného slova. Aktuální nástroje zásadně chybují, a to nejen ve fázi rozpoznání řeči a převodu do textu, ale i v samotném překladu. Například u složitější věty změní z afirmativního sdělení (kladná věta) vyznění na negaci (záporná věta), a to u psaného, lineárně strukturovaného textu. Podíváme-li se na spontánní lidskou mluvu, navíc ještě realizovanou v nekomfortních, stresujících podmínkách, bývá nestrukturovaná, přerývaná, obsahuje nedokončené věty, nonverbální složku

komunikace. Zde je lidský tlumočnick nenahraditelný, ať už bude tlumočení zajišťovat, či bude ověřovat kvalitu výstupu „technologického řešení“.

Otestujte se závěrem: Koupili byste si v cizí zemi nemovitost za několik milionů na základě kupní smlouvy přeložené strojovým překladačem? A pokud jde o použití strojového překladu v cizineckých řízeních?

Generativní umělá inteligence (GPT 4o) na tuto otázku odpovídá: „Určitě ne. Kupovat nemovitost v cizí zemi je zásadní rozhodnutí, a pokud je smlouva přeložena pouze strojovým překladačem, existuje obrovské riziko nedorozumění, skrytých podmínek nebo právních problémů. Právní terminologie je složitá a vyžaduje precizní překlad od odborníka, který rozumí místní legislativě. A pokud jde o cizinecká řízení, tam je to ještě citlivější – špatně přeložený dokument nebo nepřesné tlumočení může znamenat odmítnutí žádosti, ztrátu práv nebo dokonce deportaci. Když jde o peníze a život, určitě se vyplatí investovat do profesionálního právního překladu.“

EDITA JIRÁKOVÁ
předsedkyně Jednoty tlumočnicků a překladatelů

Jeronýmové, tentokrát ze Sevilly

Dva obrazy patrona našeho a jednu plastiku na oltáři vyfotografoval kolega Otto Pacholík v klášteře Santa Paula ve španělské Seville. Konvent patří řeholnicím jeronymitkám (jerónimas), hieronymitky jsou ženskou odnoží Řádu sv. Jeronýma.

Právní překlad a role překladatele

To byl název druhého česko-italského semináře věnovaného práci překladatelů a tlumočnicků, který se uskutečnil 4. prosince 2024 v Římě na půdě Velvyslanectví ČR v Itálii. Zorganizovala ho Associazione Praga, sdružení krajanů a přátel České republiky. Myšlenka, jež stála u zrodu cyklu seminářů o právním překladu, se zakládala na mnohých faktech. V řadách členů uvedené asociace je několik zkušených překladatelů a tlumočnicků, z nichž ti, kteří se zabývají překladatelstvím právním a soudním, hrají často důležitou úlohu pro osoby, co se v zahraničí ocitly v zásadních, někdy i nepříznivých situacích. Pokud vezmeme v úvahu podmínky práce takových odborníků, obzvláště v těchto situacích se jejich práce stává misí, v níž překladatelé doslova „věnují“ svůj čas i znalosti institucím a lidem v nouzi. Berme také v úvahu nutnost neustálého vzdělávání se a zlepšování jejich kompetencí, jež překladatelé soustavně podstupují. Jednalo se tedy o myšlenku, že tito profesionálové budou takto nejenom moci sdílet své zkušenosti s ostatními odborníky pracujícími ve stejném nebo blízkém oboru, ale budou mít také co předat širšímu publiku.

Doplňujícím článkem výše uvedené nosné idey projektu bylo dlouhodobé přátelství a spolupráce s několika česko-italskými právníky, kteří při řešení mezinárodních řízení nejen s překladateli a tlumočníky spolupracují, ale měli by jejich práci rovněž podporovat a zdůrazňovat. Bez tlumočnicků a překladatelů by všeobecně platící princip spravedlivého procesu nebyl možný.

Jak je definováno ve stanovách našeho sdružení „Cílem asociace je podporovat poznání a šíření kultury a českých realit v Itálii. Jejím účelem je: posilovat vztahy Čechů žijících v Itálii se svou rodnou zemí prostřednictvím podporování a organizace vzdělávacích kurzů, seminářů, setkání, výstav, cest, organizace setkání a výměny informací mezi členy sdružení...“ Při rozhodování o struktuře tohoto projektu bylo tedy jasné, že akce je nejen službou našim členům, což je jasným cílem sdružení, ale stává se všeobecně službou Čechům žijícím v Itálii a zcela jistě bude přesahovat

hranici našeho obvyklého působení.

Pokud také vezmeme v úvahu, že víceborovou osou činnosti Asociace je podpora, šíření a růst bilingvismu v rámci Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí (program vlády České republiky), ve kterém jsou zahrnuty i naše nosné projekty, jakým je Česká škola Řím – nositelka ceny Gratias Agit 2022 za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí – nebo i náš bilingvní zpravodaj Římské listy/Fogli romani vycházející od roku 2002, je zřejmé, že cyklus seminářů, ať už věnovaný specificky právnímu překladu nebo všeobecně překladům jako takovým, nejen doplňuje, ale i propojuje všechny hlavní aktivity asociace.

V tomto okamžiku již máme za sebou druhé vydání našeho semináře, jež se konalo za laskavé spolupráce

Velvyslanectví České republiky v Římě. Seminář uvedli zástupci institucí – J. E. Velvyslanec České republiky Jan Kóhút, generální konzul České republiky Jan Počuch a vedoucí konzulárního oddělení v Římě Adéla Werner Sýkorová. Předsdkyně sdružení Associazione Praga Kateřina Di Paola Zoufalová ve svém úvodu podtrhla účast odborníků, kteří mají jako střed svého pracovního zájmu ochranu práv osob nezletilých anebo osob, které se nacházejí v těžké životní situaci. Otevřené srdce a pomoc bližnímu v nesnazi musí zůstat prioritou v této převratné době revolučních změn. Vyjádřila nadále pevnou důvěru ve v domě, že vzrůstající závislost na umělé inteligenci nesmí vést k větší dehumanizaci společnosti kvůli rostoucímu nahrazování lidského úsudku a empatie.

Odbornou část setkání zahájila předsedkyně Jednoty tlumočnicků a překladatelů PhDr. Edita Jiráková. Ve svém projevu představila organizaci, kterou zastupuje, zmínila se o důležitých momentech vynikající práce, již JTP pro své členy (a nejen pro ně) vykonává, a seznámila účastníky semináře s novými aspekty, co Jednota v rámci svého poslání řeší. Kromě přínosů digitalizace, elektronizace a všeobecně využívání nové technologie se zmínila také o výzvách umělé inteligence v kontextu soudního tlumočení souvisejících s připomínkovým řízením novely návrhu Zákona o vstupu a pobytu cizinců, které obsahuje ustanovení, jež by umožnilo použití strojových překladů namísto lidských tlumočnicků v úředních řízeních. Vyjasnění uvedené problematiky včetně seznámení s kro-

ky, co JTP v rámci tohoto připomínkového řízení podniká, bylo zcela jistě velmi přínosné pro všechny zúčastněné profesionální překladatele a tlumočníky.

Dalším hostem z Výkonného výboru JTP byl doc. Tomáš Svoboda, ředitel Ústavu translologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Pan docent Svoboda svůj příspěvek věnoval nastínění vstupu nových technologií do překladatelské a tlumočnické činnosti, jakou je např. generativní umělá inteligence. Promluvil z pohledu odborníka, univerzitního profesora, ale

také bývalého profesionálního tlumočnicka o změnách, které již nyní překladatelskou činnost zasáhly a lze je očekávat. Poukázal i na cesty, které by profesionální překladatelé měli v rámci nástupu nových technologií a očekávané budoucnosti zvážit. Doc. Tomáš Svoboda závěrem zdůraznil užitečnost zmíněných technologií, avšak také nutnost kontroly správnosti a úplnosti výsledků a navrhovaných řešení, především aspekty zajištění důvěrnosti dat, včetně ochrany osobních údajů.

Třetím řečníkem byla Dott.ssa Věra Krejčíková, konferenční a institucionální tlumočnice a soudní překladatelka, která navázala na výše uvedené dva příspěvky. Z pohledu praxe seznámila účastníky setkání s tím, jaké možnosti dává profesionálním překladatelům a tlumočnickům italský zákonodárce

v rámci vytvoření značky kvality a zviditelnění tzv. neregulovaných profesí na trhu práce, a s aspekty, které mohou mít postupně zásadní význam pro profesionální překladatele a tlumočnický vykonávající svou práci v italském pracovním prostředí. Závěrem byli hosté krátce seznámeni s výsledkem průzkumu v rámci výše uvedeného získávání značek kvality vzhledem k možnosti členství v italských profesních organizacích.

Následoval příspěvek JUDr. Zdeňka Kapitána, ředitele Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí České republiky, jenž navázal na svůj projev z předešlého semináře o právním překladu a zdůraznil aspekty práce Úřadu z hlediska mezinárodní spolupráce, či přesněji česko-italských vztahů. Pan Kapitán ve funkci ředitele působí řadu let a jeho zkušenosti a pohled na věci, do kterých vstupuje i profesně překladatelů, byly přínosné právě z hlediska nastínění práce stran, s níž jsou překladatelé a tlumočníci často konfrontováni.

Vzhledem k důležitosti toho, jak na překladatelskou profesi nahlíží instituce a orgány, doplnil téma svým příspěvkem i Mgr. Reně Dlabal, který působí již také řadu let jako

rada vyslanec u Velvyslanectví České republiky v Londýně, kde vykonává práci sociálního diplomata. Jeho práce je „unikum“ v rámci diplomacie České republiky a zcela jistě se svou nosnou činností také velmi přibližuje různým aspektům práce právních a soudních překladatelů a tlumočnicků, zejména v okamžicích, kdy vstupují do procesu pomoci občanům, kteří se v zahraničí z různých důvodů ocitli v nouzových situacích.

Avv. Alessandro Di Paola se v rámci svého projevu vrátil k nástupu nových technologií, především umělé inteligence, do profese překladatelů a tlumočnicků z pohledu advokáta. Vysvětlil, jaká profesní odpovědnost může vzniknout pro odborníky, kteří těchto technologií využívají. Odpovědnost, co se v současné situaci, i přes její velmi rychlý vývoj, zdá být dostatečně vymezena v rámci občanskoprávní odpovědnosti vzhledem k již existujícím mimosmluvním a smluvním nástrojům, jejichž ustanovení mohou být ze strany uživatele-odborníka dostatečně naplněna pouze v případě pečlivého plnění a sledování pokynů a technických a organizačních opatření stanovených pro jednotlivé nástroje umělé inteligence.

Nakonec přednesla svůj příspěvek PhDr. Květoslava Rubešová, lektorka češtiny v České škole Řím, jež uzavřela výstupy řečníků nástupem problematiky překladatelské terminologie v rámci vzdělávacích institucí, jedno z témat, které je pro překladatelskou profesi inspirací k diskuzi a námětům.

Ze strany organizace semináře patří velké díky všem jeho hostům. Je pro nás velkou ctí, že nám věnovali svůj čas a sdíleli s námi svoje znalosti. Jejich práce, ať už se jedná o dennodenní ochranu zájmů a vyzdvižení profese překladatelů, či o jejich vzdělávání a profesní přípravu, nebo o činnost institucí, kde je výsledek jejich práce s prací překladatelů silně sklouben, je nejen činností profesní, s vysokou sociální odpovědností, ale i posláním, každodenní misí, která má důležitou úlohu v dnešní společnosti.

DOIT.SSA VĚRA KREJČÍKOVÁ

členka Správní rady sdružení Associazione Praga
konferenční tlumočnice a soudní překladatelka
u soudu v Římě
zodpovědná za organizaci semináře

Pozn.: Výstupem konaného semináře bude bilingvní, česko-italský sborník příspěvků. Bude k dispozici v knihovně JTP.

Slova původem z jazyka německého, která ve slovnících většinou nenajdete – hovorová, obecná čeština a slang IV.

Terminologický soubor uveřejňujeme na pokračování. Předěšlé díly vyšly v číslech [152/2024](#), [153/2024](#) a [154/2024](#).

T+

tancmajstr – taneční mistr

taška – brašna, kabelka

tébich – koberec

trefa – zásah; úspěch

trefit co, t. se do čeho – zasáhnout

tringelt – spropitné

trotl – hlupák, blbec, pitomec

trucovat – uraženě se stranit, nesouhlasit

trumpf – karta v urč. barvě; námitka, pádný důvod

trumfnout – překonat, předhonorit někoho

r Tanzmeister

e Tasche

r Teppich

r Volltreffer

treffen etw.

s Trinkgeld

r Trottel

trotzen

r Trumpf

trumpfen, jmd. übertrumpfen

trumpeta (zast.) – trubka

truňk – alkoholický nápoj

tumlovat (se) – spěchat

tuplák – džbánek (s pivem) o obsahu 2 l

tuplem – dvakrát (i vícekrát)

V+

vajksle – višer

vandr – pěší túra, výlet; (hist.) tovaryši chodili na vandr

vandrák – tulák

vandrovat – chodit na výlet

vantroky – koryto na vodu, troky, součást hamru, užívalo se ve více významech: necky, koryto na vodu, žlab pro žrádlo pro skot, odvozeno od slova

varta – stráž (Stojí voják na vartě – z nár. písně)

veksl – výhybka na vlakových kolejích

vekslák – člověk směřující načerno valuty (dříve i tuzexové bony)

verbovat, naverbovat – chtít někoho získat, najmout

vercajk – nářadí

veršotepec (hanl.) – básník

veškostn, kostn – prádelník

vikslajvant – voskované plátno

vinšovat – blahopřát

vycajchnovat se – vyznamenat se

vyfasovat, vyfásnout – dostat vyměřený trest

vyfasovat – dostat přidělené věci, např. prac. oblečení

vyfutrovat – vycpat nějakou izolací, vatou apod.

vyhandlovat – smlouváním získat, též vyjednat

vymustrovat – vyřadit

vyrukovat (s čím) – přijít s něčím, překvapit

werksuc – ostraha závodu (v době něm. okupace)

Z+

zacálovat – zaplatit

zamordovat – zavraždit

zarýglovat – zamknout na závoru

zašpérovat – zablokovat, uzavřít

zfušovat – udělat neoborně

zglajchšaltovat – politicky vše sjednotit na stejnou úroveň

zhaftnout – zajmout, vzít do vazby

e Trompete (z it.)

r Trunk, (alk. nápoj nebo též zvykové pití alkoholu)

sich tummeln

ein Doppeltes

doppelt so viel (dvakrát tolik)

e Weichsel

e Fußwanderung; (hist.) pl. Wandergesellen; Die Gesellen gingen auf Wanderschaft

r Wanderer (neutr. výraz, pěší turista)

wandern (putovat, praktikovat pěší turistiku)

r Trog, Wand-Trog

e Warte, r Beobachtungsort

původ je ze slovesa wechseln (měnit)

původ je ze slovesa wechseln (měnit, směňovat), Valuta-Schwarzhändler

werben, anwerben

s Werkzeug

r Verseschmied (doslovný překlad slova veršotepec), též r Dichterling (oboje je hanl.)

r Wäschekasten, r Wäscheschrank

e Wachseleinwand

wünschen, jmd. beglückwünschen

sich auszeichnen

kmen je ze slovesa fassen, příp. sich fassen (uchopit, chytit, získat, dostat, přijmout, též pochopit, vyjádřit se), ale dostat vyměřený trest je: ein Strafmaß kriegen)

základ slova viz nahoře; zugeteilt kriegen (z.B. Arbeitskleidung)

asufüttern, eine Fütterung einnähen

aushandeln (v NJ je však toto sloveso neutrální)

ausmustern

mit etwas ausrücken

r Werkschutz

bezahlen

ermorden

verriegeln

sperrern

Fuscharbeit abliefern

gleichschalten

verhaften, in die Haft nehmen

zkasírovat – zabavit něco

zruinovat někoho – zničit ho (zprav. finančně)

ž+

žinýrovat se – ostýchat se

žok – velký pytel

žoldněř – nájemný voják sloužící za plat, zvaný žold

etw. einkassieren

jmd. ruinieren (z lat.)

sich genieren (z fr.)

r Sack

r Söldner (er bekommt als Bezahlung den Sold)

GABRIELA OEBURG

Česká a československá literární, umělecká a odborná tvorba přeložená do perštiny a vydaná v Íránu

Soutěž Slovník roku, již Jednota tlumočnicků a překladatelů pořádá po více než tři desetiletí, slouží mimo jiné i k tomu, že se dozvíme o užitečných publikacích, vydávaných malými nakladateli. V knihkupectvích je nenajdeme, vycházejí bohužel v malých nákladech. Jednou z nich je právě almanach Česká a československá literární, umělecká a odborná tvorba přeložená do perštiny a vydaná v Íránu. Jejím autorem je pan Reza Mirchi a vydal ji v loňském roce ve svém nakladatelství Pardis Publishing House v Praze. Publikace je pro čtenáře příjemným překvapením – seznamuje nás totiž s úctyhodným počtem 267 českých spisovatelů, básníků, dramatiků, režisérů, výtvarných umělců, techniků a odborníků z různých oborů, jejichž díla byla publikována, případně uvedena v íránských kiněch či divadlech. Každé heslo obsahuje fotografii, jméno, životopisná data autora, seznam jeho děl, přeložených do perštiny a v Íránu vydaných, někdy i filmových a divadelních plakátů, to vše v češtině i perštině. Kniha dále obsahuje přehled výstav českých výtvarníků pořádaných v této zemi. Úvod v češtině a angličtině popisuje pronikání české literatury do povědomí íránských čtenářů. 1. vydání, 166 stran, ISBN 978-80-905517-2-5.

Na počátku dějin našeho státu byla cesta...

Jiří Fidler, Jaroslav Synek
**CESTY ČESKÝCH
PANOVNÍKŮ**

Český stát píše svoji historii již více než jedenáct a čtvrt století. První písemná informace o jeho existenci pochází z roku 895 a týká se cesty českého knížete Svatopluka s doprovodem do Řezna. Onou cestou se český stát začlenil do západoevropského civilizačního okruhu, v němž se velmi rychle stal významným hráčem nejprve na středoevropské a posléze i na celoevropské šachovnici. Za tisíc let existence českého knížectví a království vykonali jeho panovníci stovky zahraničních cest, jimiž prezentovali úspěšnou existenci českého státu. Právě tyto cesty přibližuje čtenáři tato výpravná kniha. Váz., 256 stran, 21,5 × 27,4 cm

599,-

UNIVERSUM

www.luxor.cz

Jak jsme na Jednotě zakončili rok 2024 a zahájili nový 2025

Stalo se tradicí, že se mezi Vánoci a Novým rokem koná na JTP večírek zvaný „závěrečná“. Koncem roku 2024 se však nenašel vhodný termín mezi svátky, a tak jsme pořádání „závěrečné“ přesunuli na samotný začátek roku – 2. leden 2025.

Než jsme přistoupili k oslavám, dopřáli jsme si estetický zážitek – komentovanou prohlídku Fantovy budovy pražského hlavního nádraží. Je to jedna z největších a nejkrásnějších secesních budov u nás. My jsme navštívili její severní křídlo, které bylo v roce 2023 po dvouleté nákladné rekonstrukci otevřeno veřejnosti.

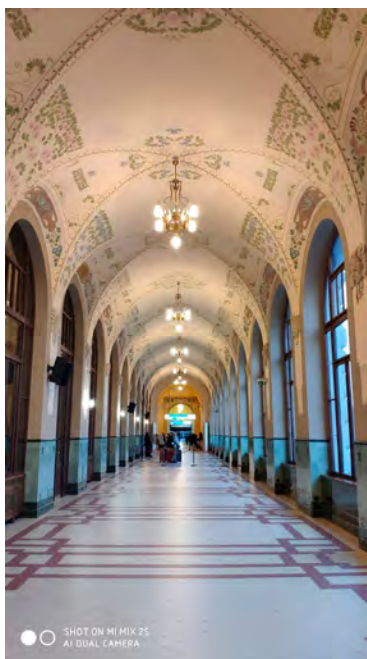
Název dostala budova podle architekta Josefa Fanty, jenž ji vystavěl v letech 1901-1907 na místě již nedostačující výpravní budovy. Jako vítěz veřejné soutěže si mohl vybrat tým vynikajících českých malířů a sochařů a společně vytvořili skutečně nádherné dílo. Naše prohlídka zahrnovala kavárnu Foyer i dva sály – Fantův a Sloupový. Ty mají výšku 14 metrů a původně sloužily jako restaurace a čekárny pro cestující. Ten největší a nejkrásnější sál – Sloupový – byl paradoxně určen pro cestující 3. třídy. Kavárna i sály mají nádhernou

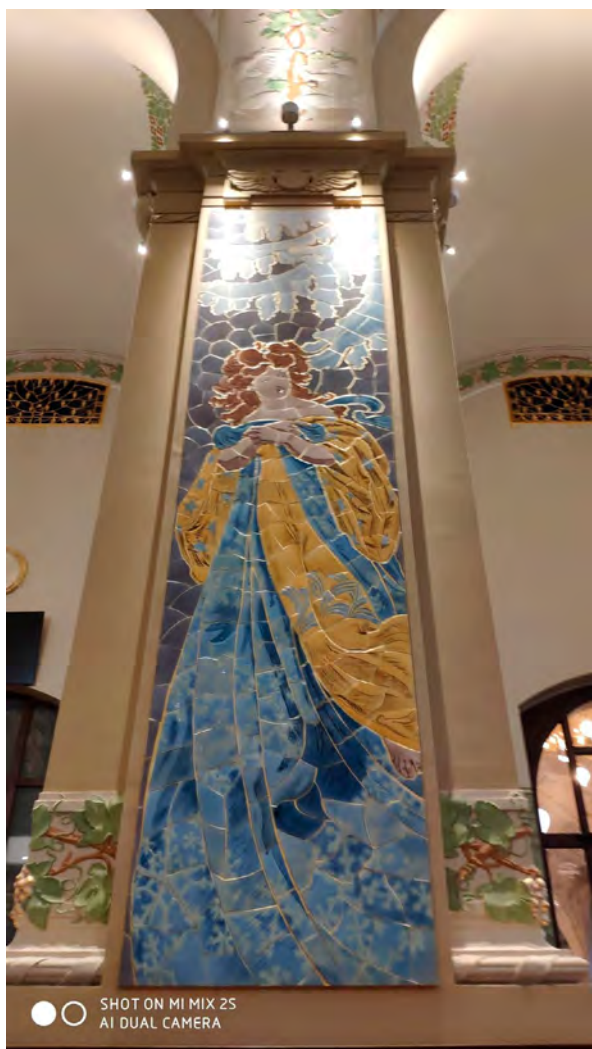
secesní výzdobu tvořenou rostlinnými motivy v pastelových barvách, stěny i strop skrývají také motiv českých drah – okřídlené kolo. Sloupovému sálu dominuje ohromný státní znak skládající se ze dvou lvů ve skoku a znaků jednotlivých částí tehdejší Československé republiky. Neodolali jsme a udělali si pod ním společnou fotku. Sál dále zdobí ohromné mozaiky vyrobené v rakovnické keramičce. Jsou na nich ženské postavy coby alegorie ročních období a další postavy symbolizující hospodářské práce, lov a rybolov.

Sály byly před rekonstrukcí ve zbědovaném stavu. Cestující zde kouřili, pronikal sem kouř parních lokomotiv. Za minulého režimu se našlo jednoduché řešení – stěny a stropy se jednoduše přemalovaly bílou barvou a vzorovaným válečkem. Když pak restaurátoři odstranili tyto vrstvy, odhalili skvosty secesní architektury, jimž se dnes můžeme obdivovat. Jejich návštěva skutečně stojí zato.

Po prohlídce Fantovy budovy jsme se přesunuli na Senovážné náměstí do prostor JTP, kde jsme oslavili příchod nového roku 2025.

text a foto ALENA ŠOURKOVÁ

Pozvánka na jeronýmský výlet do Čelákovic – 27. 4. 2025

Milé kolegyně a milí kolegové,
i v letošním roce se po Jarním balíčku uskuteční tradiční jeronýmský výlet. Tentokrát se bude konat **v neděli 27. dubna 2025** a naším cílem bude Volmanova vila v Čelákovicích. Toto významné funkcionalistické dílo z konce třicátých let 20. století se Vám možná vybaví v souvislosti s populární taneční soutěží StarDance. Poslední ročník se částečně odehrával právě tam.

Do Čelákovic pojedeme osobním vlakem (směr Milovice) z **hlavního nádraží v 9:16**, do vlaku můžete přistoupit i ve stanicích Vysočany (9:23), Rajská zahrada (9:27) nebo Horní Počernice (9:31). Pokud máte lítačku, kupte si jízdenku z Horních Počernic do stanice Čelákovice. Volmanova vila se nachází na kraji města, necelé 2 km od nádraží. Projdeme tedy městem a dojdeme k vile, kde je objednaná prohlídka v **10.30**. Ta trvá asi 80 minut a vstupenka stojí 350 Kč (slevy neposkytují).

Po prohlídce se vrátíme do centra a společně poobědváme ve 12.30 cca v restauraci U Bohuslavů, kde jsme

už udělali dobrou zkušenost při našem výletu na zámek v Brandýse nad Labem. Z restaurace to již není příliš daleko na nádraží a vlaky zpět do Prahy jezdí každou půlhodinu – 12.09, 12.39 atd.

Kdo bude mít chuť podniknout pěší výlet, vydá se s námi na asi 8 km dlouhou cestu podle Labe do Brandýsa, odkud jezdí třikrát do hodiny autobus k metru Černý Most nebo Letňany.

Počet míst na prohlídce Volmanovy vily je omezen, proto prosím, aby se mi zájemci přihlásili a zároveň mi sdělili, zda pro ně mám rezervovat místo v restauraci U Bohuslavů.

Na výlet zveme srdečně všechny, kdo si chtějí prohlédnout zajímavé architektonické dílo, projít se jarní přírodou nebo se prostě setkat s kolegy.

ALENA ŠOURKOVÁ
alena.sourkova@tiscali.cz

Jak kde psi a kočky...

Zajímavý příklad kočičí a psí srovnávací lingvistiky jsme našli na internetu a rádi předáváme.

ZDROJ:

<https://www.ecoclimax.com/2023/02/how-dogs-bark-and-cats-meow.html>

HOW DOGS BARK IN EVERY COUNTRY

The American Kennel Club currently recognizes 200 dog breeds, and although the sound dogs make is the same in every country, the way each language interprets that noise is different. We analyzed how the most common language in every country pronounced the sound dogs make.

On top of the common Woof, Woof (prevalent throughout the U.S., UK and Australia), Guau, Guau is found in Spain and several South American countries such as Argentina, Bolivia and Colombia. However, pooches in Scandinavian countries, such as Sweden and Denmark, growl Vov, Vov.

● No Data ● Other

TOP 5 MOST COMMON	
DOG SOUNDS	NUMBER OF COUNTRIES
● HAU, HAU/ How How	22
● GUAU, GUAU	19
● WOOF, WOOF	13
● OAF, OAF	8
● AU, AU	6

METHODOLOGY: We first used Google to determine the most spoken language by every country's population. Then, using online sources from existing articles, language resources and dictionary entries, we found how they pronounced the sound dogs make (woof) in each language.

This image is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International License - [www.creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Wordtips

Dále vyšlo (nebo vyjde)...

Atlas nářečí českého jazyka. Nominativ a akuzativ plurálu životných maskulin / Martina Ireinová. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2024. ISBN 978-80-244-6562-3.

Biografický slovník Slezska a severní Moravy. Supplementum 7 / kol. autorů. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2024. ISBN 978-80-7599-462-2. Kč 229,00.

Etymologický slovník jazyka staročeského: archeologie slov: C-Č. 1. vyd. Praha: NLN, 2025. ISBN 978-80-7422-985-5.

Malý lexikon obcí České republiky. 1. vyd. Praha: Český statistický úřad, 2025. ISBN 978-80-250-3569-6. Kč 230,00.

Země světa. Praha: Slovart, 2024. ISBN 978-80-276-0857-7. Kč 499,00.

Od textu k překladu. XVIII č. 1 / Alena Ďuricová. 1. vyd. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2024. ISBN 978-80-7374-138-9 (CD-ROM): Kč 100,00.

Od textu k překladu. XVIII č. 2 / Alena Ďuricová. 1. vyd. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2024. ISBN 978-80-7374-139-6 (CD-ROM): Kč 100,00.

Spisovatelé Království českého = Scriptores Regni Bohemiae. Díl IV, G / Johann Peter Cerroni. 1. vyd. Praha: Filosofia, 2024. ISBN 978-80-7007-784-9.

Ženy v čele státu. Umění vládnout – od Kleopatry po Alžbětu II. / Anne Fulda. Praha: Bourdon, 2024. ISBN 978-80-7611-217-9. Kč 499,00.

Fotbalová encyklopedie. Publikace s oficiální licencí FIFA. Brno: CPress, 2024. ISBN 978-80-264-5357-4. Kč 399,00.

Atlas pražských autobusů 1964-2003 / Zdeněk Liška. Brno: CPress, 2024. ISBN 978-80-264-5484-7. Kč 1090,00.

Atlas chorob a škůdců okrasných rostlin, ovoce a zeleniny. Praha: Brázda, 2024. ISBN 978-80-209-0476-8. Kč 440,00.

Moderní encyklopedie pro děti – Zvířata / Michael Leach. Praha: Fragment, 2024. ISBN 978-80-253-6904-3. Kč 399,00.

Zaklánač – encyklopedie / Alain T. Pyusségur. Zlín: Kniha Zlín, 2024. ISBN 978-80-7662-711-6.

Do nebes / Gianumberto Accinelli. Praha: Portál, 2024. ISBN 978-80-262-2208-8. Kč 349,00.

Language rights of minorities and immigrants in Czechia and Poland / Sylva Řezníková. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2024. ISBN 978-80-213-3316-1.

Právo v dabingu / Martin Adamec, Vladimír Sharp a kol. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2024. ISBN 978-80-7400-990-7. Kč 690,00.

Academia – Praha, 2024, 2025

Co je to jazyk? : studie z filozofie lingvistiky / Esa Itkonen. 1. vyd. ISBN 978-80-200-3599-8.

Encyklopedie léčivých hub / Radomír Socha, Alexandr Jegorov. 1. vyd. ISBN 978-80-200-3621-6.

Praha ožralá / Radim Kopáč, Petr Stančík. 1. vyd., 3. dotisk. ISBN 978-80-200-3179-2.

Praha kafkovská / Radim Kopář, Petr Stančík. ISBN 978-80-200-3593-6. Kč 445,00.

Akademická příručka českého jazyka / Markéta Pravdová, Ivana Svobodová. ISBN 978-80-200-3532-5. Kč 595,00.

Rostliny naší přírody: štetcem Anny Skoumalové, perem Lubomíra Hroudy / Anna Skoumalová, Lubomír Hrouda. Obsahuje terminologický slovník. 3. vyd. ISBN 978-80-200-3585-1.

Průvodce povstaleckou Prahou: bojovníci – barikády – pomníky. 1. svazek / Pavel Šmejkal. 1. vyd. ISBN 978-80-200-3592-9.

Průvodce povstaleckou Prahou: bojovníci – barikády – pomníky. 2. svazek / Pavel Šmejkal. 1. 2025. ISBN 978-80-200-3591-2.

Euromedia Group – Praha, 2025

Kniha psychologie. 3. vyd. ISBN 978-80-284-0442-0.

Kniha umění. ISBN 978-80-284-0183-2. Kč 799,00.

Prvky výtvarného umění / Susie Hodgeová. 1. vyd. ISBN 978-80-284-0729-2.

Plané rostliny: příroda do kapsy. 2. vyd. ISBN 978-80-284-03

ALENA ŠOURKOVÁ

ToP

(tlumočení-překlad)

Číslo 155 ročník XXXVI – 2025

jaro 2025

ToP (tlumočení-překlad)

Odborný bulletin Jednoty tlumočnicků
a překladatelů

ISSN 1210-4159 (tištěná verze,
1990–2014)

ISSN 2336-8888 (elektronická verze
od 2015, platí i pro elektronický archiv
starších ročníků)

JTP je členem Mezinárodní federace
překladatelů FIT – Fédération
internationale des traducteurs,
organizace třídy „A“ uznané UNESCO.

šéfredaktor Petr Kautský

redakční rada Prof. PhDr. Ivana Čeňková,
CSc., Amalaine Diabová, Ing. Miroslav
Herold, CSc., PhDr. Milan Hrdlička, CSc.,
Mgr. Edita Jiráková Ph.D., Mgr. Marie
Kopecká, Mgr. Marie Příbylová,
PhDr. Andrej Rády, PhDr. Tomáš
Svoboda, Ph.D., Mgr. Alena Šourková,
Mgr. Andreas Weber

grafická úprava Šimon Sedláček

redakce

JTP – ToP, Senovážné nám. 23,
110 00 Praha 1

Telefon: 224 142 312

E-mail: jtp@jtpunion.org

www.jtpunion.org

Facebook: [jtp@jtpunion.org](https://www.facebook.com/jtp@jtpunion.org)

Ke stažení zdarma na stránkách JTP:

www.jtpunion.org

Registrace MK ČR 6198 TS: 7B B1.

Čtvrtletník. Vychází jen ve formátu PDF.

Uzávěrka tohoto čísla 28. 2. 2025.

Vydala © Jednota tlumočnicků
a překladatelů, IČ CZ002505676.

Za obsah článků odpovídají autoři. Texty
neprošly jazykovou úpravou. Příspěvky
nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.
Příspěvky se nehonorují. Příspěvky
zde otištěné nesmí být reprodukovány
v žádné formě, ani elektronickým či
mechanickým způsobem, včetně systémů
pro ukládání a vyhledávání informací,
bez souhlasu držitelů copyrightu.

Citace z textů možno přetisknout pouze
s uvedením zdroje.

Volné kanceláře v centru Prahy

Nabízíme dlouhodobé i krátkodobé pronájmy
komerčních prostor, širokou škálu služeb a
příjemné prostředí uprostřed rušného města.

Můstek (A, B) - 8 min
Hlavní nádraží (C) - 6 min
Náměstí Republiky (B) - 5 min

Jindřišská - 2 min

www.smosk.cz

pronajmy@smosk.cz

FB: @smosk23

smos*k* CENTRUM

Senovážné náměstí 23
Praha 1 - Nové město, 110 00